

**INSTITUT TEKNOLOGI MARA
JABATAN PERANCANG BANDAR DAN WILAYAH
KAJIAN SEMBINA, PERANCANGAN DAN UKUR**

Adalah disyorkan bahawa tesis ini yang disediakan oleh:

AZIZUDDIN BIN HJ. ALIAS

Bertajuk:

**KE ARAH MENCARI SATU IDENTITI
BANDAR TEMPATAN YANG SESUAI DALAM
BENTUK RUPABINA (BUILT FORM)**

dibawah penyeliaan saya/kami diterima sebagai memenuhi
sebahagian dari syarat untuk penganugerahan
DIPLOMA LANJUTAN PERANCANG BANDAR DAN WILAYAH

Diluluskan:

(Pengerusi Panel Penilai)

(Tandatangan)

(Tarikh)

(Penyelia Utama)

(Tandatangan)

(Tarikh)

**KE ARAH Mencari Satu Identiti Bandar
Tempatan Yang Sesuai Dalam
Bentuk RUPABINA (BUILT FORM)**

OLEH:

AZIZUDDIN HJ. ALIAS

*Tesis ini disediakan untuk memenuhi keperluan
Diploma Lanjutan Perancang Bandar dan Wilayah*

Jabatan Perancang Bandar dan Wilayah
Kajian Senibina Perancangan dan Ukur
Institut Teknologi Mara
Shah alam

Mei, 1990

ABSTRAK

Kajian ini adalah berkaitan dengan 'IDENTITI' yang perlu diusaha dan disokong oleh sesebuah negara seperti negara ini. Telah diterima ramai bahawa kebanyakan kritik terhadap perkembangan bandar-bandar utama, terutamanya pusat bandar di rantau ini, menggambarkan kekurangan penekanan dan peluang untuk menunjukkan 'identiti' asli (indigenous) dalam lingkungan konsep, struktur dan pengendalian sesuatu pembangunan itu. Terdapat dua sebab yang dikaitkan dengan fenomena ini. Pertama, bandar-bandar tersebut perlu mengikuti perkembangan pembangunan moden yang berbentuk 'laissez-faire' dan lebih mementingkan matlamat ekonomi daripada kebudayaan. Kedua, bandar itu sendiri tidak mempunyai tradisi perbandaran yang mencerminkan ciri-ciri 'indigenous' yang diperkatakan tadi.

Keperluan ke arah satu identiti nasional adalah satu aspek yang sangat penting. Namun begitu, usaha untuk memberikan sesuatu negara itu satu 'citarasa identiti' (sense of identity), dari aspek kajian ini yang dikaitkan dengan rupabina (builtform), dalam satu negara yang mempunyai perbezaan etnik yang sangat ketara adalah masalah yang rumit dihadapi oleh ahli-ahli Perancang Bandar, Arkitek dan Perekabentuk Bandar. Faktor-faktor seperti pelbagai kaum, budaya, agama dan kepercayaan, pelbagai gaya kesenibinaan, cara hidup dan sebagainya turut menyumbang terhadap kerumitan dalam menghasilkan satu identiti nasional tersebut. Penyelesaiannya bukan sahaja memerlukan kefahaman yang mendalam mengenai perbezaan masyarakat dengan kebudayaan, asal dan ciri-ciri yang berlainan tetapi yang lebih penting adalah untuk mencari cara-cara yang sesuai dalam memilih dan mengambil intipati (essence) masyarakat-masyarakat yang berbagai tersebut, kemudian mengabungkannya ke dalam satu kepentingan dan identiti umum.

ISI KANDUNGAN	MUKA SURAT
ABSTRAK	i
PENGHARGAAN	ii
KANDUNGAN	iii
SENARAI RAJAH	vii
SENARAI FOTO	ix
PENDAHULUAN	1
Pengenalan	1
Struktur Disertasi	5
Hipotesis	7
Matlamat Dan Objektif Kajian	8
Skop kajian	9
Methodologi	10
BAB 1	
IDENTITI : KEPENTINGANNYA	11
1.1 Pendahuluan	11
1.2 Definasi, Konsep Dan Kewibawaannya	11
1.3 Penyesuaian Pendapat-pendapat	16
1.4 Analisis Corak Perlakuan, Iklim Dan Alam Semulajadi	23
1.4.1 Corak Perlakuan	23
1.4.2 Iklim Dan Keadaan Alam Semulajadi	25
1.5 Rumusan	27

BAB 2

IDENTITI : ISU-ISU DAN PENGAWALAN SEMASA	32
2.1 Pengenalan	32
2.2 Sejarah Dan Pengaruh Senibina Terhadap Identiti Nasional	31
2.2.1 Pengaruh Senibina Terhadap Identiti Identiti Nasional	32
2.2.2 Perkembangan Senibina Dan Alam Sekitar	33
2.3 Kritikan Terhadap Alambina Semasa	37
2.4 Penilaian Sistem Perancang Dan Kawalan Pembangunan Semasa	46
2.4.1 Peringkat Nasional	47
2.4.2 Peringkat Pelan Struktur	56
2.4.3 Elemen-elemen Kawalan Pembangunan	65
2.5 Penggunaan Panduan Rekabentuk Dan Pengawalan	75
2.5.1 Panduan Rekabentuk	76
2.5.2 Sistem Pengezonan	79
2.6 Rumusan	85

BAB 3

IDENTITI : PEMBENTUKAN DAN BEBERAPA MANIFESTASI SEMASA	87
3.1 Pengenalan	87
3.2 Bangunan - Dengan Identiti Semasa	87
3.2.1 Latarlangit	90
3.2.2 Rupabina, Tradisi Dan Warisan	92
3.2.3 Lanskap	105
3.2.4 Skala	108